

σε μια σκηνή έρωτική ή Φαίδης της λείπει την αγάπη του, ενώ εκείνη μόλις κρατιέται να μην το πη με τα χείλια της, αλλά το λείπει με τη στάση της. Κι άπανου σε τέτοια τρομερή ξεμυστέρωση άνυποψίαστη ή Δόρα τους πιάνει όλα τα καταλαβαίνει. Κλαίει και γελά. Μά θέλει να βάλει το χέρι στην πληγή την άνοιχτή. Θέλει να τους δει να φιληθούν. Και βεβαιωμένη πιά για τον έρωτά τους, άγρια άδικητικιά, λάγνα, παίρνει το φιλι του άντρός της από τα χείλη της άντιζήλου της. Νά, το δεύτερο φιλι, το φιλι της γυναίκας της ζηλότυπης, που κλεί τη δεύτερη πράξη.

Είπανε πώς ο Χρηστομάνος τράκλεψε από κάπου έκείνο το φιλι. μπορεί; αλλά κ' έκείθε που τράκλεψε, πικλε κλειμένο είτανε από τη φύση. Τι μάς πειράζει έμεις; και τις λέξεις που μεταχειρίζεται, και τις φράσεις και την πλοκή και τη θεατρική έπιστήμη, βέβαια πώς ο Χρηστομάνος τις έκλεψε από άλλους (έφου μιλάμε σα Ρωμιοί). Μά κι όλοι μας έκλίψαμε είτσι την άνατροφή μας, και μόνο ο Ύπεράνθρωπος, που από κανέναν δε θα κλέψη τίποτα, δέν άνακαλύφτηκε άκόμη.

Νά τώρα και ή τρίτη πράξη: Είναι το φινάλε είναι ο θάνατος και ή έιδίκηση. Με νότες μονότονες και λυπητερές φαίνεται ή άρρώστεια και ή άπελπισιά, ή Χάρος τριγυρίζει στο σπίτι, σε λίγο ή νεκρώσιμη καρπάνα θα κλάψη τη ζωή της Δόρας. Το ξέρι έκείνη, από το γιατρό άκουσε την κατάδικη της και τώρα, σε μιάν άναλαμπή ζωής, σπαράζει ή ψυχή της το λογικό της συμμαζεύεται όλο σε μια ιδέα, πώς να πιτύχη ή άντρας της, ή άγαπημένος της, ή ζηλευτός, να μην παντρευτή με την φιλενάδα της. Η ζήλεια της θέλει να νικήση το θάνατο. Μι άγωνία ξομολογεί τον άντρα της, ξομολογεί τη Διάνα, βεβαιώνεται για την αγάπη τους, κάνει πώς δέν καταλαβαίνει τους βάζει να φιληθούν, κ' έκεί πούν' άγκαλιασμένοι σκοτώνεται στεφανωμένη με άσπρα ρόδα. Η πιστολιά που πήρε τη ζωή της Δόρας χωρίζει τους άλλους δύο για πάντα, τη στιγμή που οι καρδιές τους έλαχτάρησαν από πόθους και ζήλια. Και το τρίτο και τελευταίο φιλι, είναι το έκδιλητικό φιλι της γυναίκειας ζήλειας.

Τό έργο του Χρηστομάνου είναι γραμμένο με μια τέχνη λεπτή που μονάχα καρδιά γυναίκεια μπορεϊ καλά καλά να νοιώση. Είναι κέντημα δαντέλλας έκλεκτής και σπάνιας που ή καθένας θαμάρζει όταν τη βλέπει στη σκηνή, μά που για να την κα-

ταλάβη χρειάζονται μάτια μαθημένα από έκζητημένη και αιθέρια όμορφιά. Τότες μονάχα ή ψυχή μας συνεπαίρνεται από τη φανταχτερή μουσική, που με νότες χαρμόσυνες και λυπητερές δηγιέται όλη τη γυναίκεια ζήλεια.

Και μεϊς χωρίς να χουμε την άπαλτηση να καταλαβαίνουμε καλλίτερα από τους άλλους, μένουμε μαγεμμένοι, χωρίς να ξέρομε τί να θαμάσουμε περισσότερο, την τέχνη του συγγραφέα ή τη λεπτή έμπνευση.

ΟΥΝΤΙΣ

ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ

'Απ' τις έφημερίδες μαθαίνω πώς μερικοί σοφτάδες στην Πόλη τοιχοκολλήσανε στους δρόμους γιαφτάδες (προκηρύξεις) έναντίον του Σείχιουλισλάμη, γιατί, λέγουν οι σοφολογιώτατοι, θέλει να με ταφάρση τούρκικα το Κοράνι που να το νοιώθη και ή λάος.

'Ο σοφτάς είναι σαν να πούμε μωκαμεθανός φοιτητής: 'Ο Σείχιουλισλάμης είναι θρησκευτικός άρχηγός του μουσουλμανισμού, πατριάρχης, όπως θα λέγαμε έμεις. Τέλος το Κοράνι για τους μωκαμεθανούς είναι ό,τι για μας το Ευαγγέλιο. Προσέξτε τώρα μιάν ένέλιπστη άνζλογία που βγάζω.

Στά 1902 ή θρησκευτικός άρχηγός της 'Ελλάδος νόμισε πώς κι ή λάος είχε δικζιώμα να νοιώση το Ευαγγέλιο και δέν έναντιώθηκε σε μια μετάφραση σε άτλή γλώσσα. Σηκώθηκαν όμως στο πόδι οι 'Ελληνες σοφτάδες, οι φοιτητές δηλαδή, και αίματουκύλησαν τον κόσμο.

'Εκείνο που έκαμαν τότε στην 'Αθήνα οι σοφτάδες του 'Εθνικού Πανεπιστημίου, κάμουν σήμερα οι σοφτάδες των μενδρεσέδων στην Πόλη. Σοφτάδες και σοφτάδες το ίδιο πράμα, με την άσημαντη διαφορά που έκείνοι έκεί είταν άπερίτμητοι» και αυτοί εδώ είναι επεριτετμημένοι την σάρκα της άκροβυστίας». 'Ο,τι τύφλα δηλαδή ό,τι μούντζα.

(* Από τον «Κόπανο» της Σμύρνης).

Ο ΝΟΥΜΑΣ, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την 'Αθήνα άρ. 8.— Για τις 'Επαρχίες άρ. 7
Για το 'Εξωτερικό άρ. χρ. 10.

Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες (2 άρ. την τριμήνια) συντρομές.

Κανένας δε γράφεται συντρομητής ή δε στείλει μπροστά τη συντρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κίοςκια (Σύνταγμα, 'Ομόνοια, 'Εθν. Τράπεζα, 'Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιάδρου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμ. ύπόγειοι Σιδηρόδρομου ('Ομόνοια), στα ζιζλιώπωλεια «'Εστία» Γ. Κολάρου και Σακέτου (έντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πραχτορεία των 'Εφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ρωμιοί και Βούλγαροι παπάδες—Οι κληρονόμοι του Μιγάλου 'Αλεξάντρου—'Ακυρες—'Ενας ένθνικός καημός—Οι μαλλιαρίζοντες—Μιά φιλικιά σύσταση.

ΕΞΟΧΑ έθθηρα που δημοσιεύει τώρα τελευταία ή κ. Φρ. Βιβλίης για τον 'Ελληνισμό της Πόλης στην 'Αγκρόπολη». Όντε κρύβει τις πληγές μας, όντε χαδεύει τις άδυναμίες μας. Γυμνά μάς τα παρουσιάζει τα πράματα και έάστερα τη βροτοφρονιάζει την 'Αλήθεια—και μάς κάνει να πονάμε, μερικές φορές και να ντραπέμαστε για τα χάλια μας, μά τόσο το καλύτερο, άφου μοναχί άκούγοντας την 'Αλήθεια θα μπορούσαμε να ζυτηήσουμε μια μέρα και να δουλέψουμε άθρωπώτερα και ένθνιώτερα.

Στην Πόλη (λέει ή κ. Βιβλίης στο έθθηρο του της Τετράδης) έπάρχει ή μεγάλη Βουλγαρική Ιερατική σχολή με 250 μαθητές. Όλοι αυτοί, ήμα τελείωσαν τις σπουδές τους έχουνη θέση έτοιμη, στέλνονται στη Μακεδονία, ενώ οι δικοί μας πετιούνται στους δρόμους έρημοι κι άπροστάτευτοι. 'Από τη δική μας Ιερατική σχολή βγαίνουν σχολαστικοί παπάδες, με το περιήρημο έκπαιδευτικό μας σύστημα, ενώ από τη Βουλγαρική σχολή βγαίνουν πατριώτες και Ιεραπόστολοι της Βουλγαρικής 'Ιδέας.

Διαβάζοντας κανείς έθθηρα του κ. Βιβλίη πείει να πιστέψει και ναν το φωνάζει κιάλας, με κίντυνο να τον πούνε και προδότη, πώς δε θα ζημιωθούμε καθόλου εν άρχινήσουμε να μιμούμαστε σε μερικά πράματα τους Βούλγαρους.

ΔΥΟ άξιόστιχαστοι κύριοι ένδεικνόντας προχτές το βράδι την δόδ Προστατείου τα λέγανε σαν καλοί Ρωμιοί. Έτσι για να νοιώσει ή όρεξή τους περισσότερο.

κανουμε τ'άλογα τρέχουμε να βρούμε τον πάτο του κανκλιού!

— Πώς το κάνεις, χριστιανή, να μάψης μοναχό, ύστερα πό τόσω χρονώ φιλιά; κάτσε δώ κοντά μου, μαζί να πεθάνουμε! Νά κατεβώ, ξέρεις, έγω και νανεβώ ξανά θέλω βασιλικά έξοδα! μουρμούρίζ' ή γιατρός κλαψακικά και τα παιδιά σκάσανε στα γέλια!

— Δέν είναι για χωρατά, γιατρέ, αυτά τα πράματα!

— Ούφ! ούτε ψητή πιά δέν πρῶγσαι, ούτε βραστή! Όλα τραγικά τα κάνεις, όλα τα παίρνεις στο σπουδαίο!

— Νά! γώ δε φοβόμκι, κύρ γιατρέ, δές με πώς στέκουμαι! φώναξ' ή Μαριώ, δίπλα στον άμξξά κορδαμένη.

— Καλέ δε θυμάσαι, γιατρέ, τί γράφανε τις προάλλες οι έφημερίδες; Κάνε μου τη χάρη, άμξξά, και κατεβα να κρατάς τ'άλογα... Δέν τ'άχω σκοπό να πνιγώ μαζί μ' ένα κολασμένο!

— Καλά, καλά! Θά σ' το πληρώσω!

Πάνου στις κουβέντες ξεκίνησ' ή σκεδία σιγά σιγά, σα χελώνα. Δυο τρεις έργάτες, γέροι θαλασσόλυκοι, τραβούσανε μια γερή άλυσίδα, πούτανε

τεντωμένη στο πλάγι της, κ' ή σκεδία κούτσα κούτσα πήγαινε. Η άλυσίδα έρχόνταν απ' την πέρα μεριά, όπου είτανε τυλιγμένη σ' ένα είδος μαγκανιού, και περούσε το κανάλι βυθισμένη στη θάλασα ως να φτάση στη σκεδία: όσο την τραβούσαν οι γέροι, τόσο ζετυλιγόταν απ' το μαγκάνι, δίνοντας έτσι την άργή άργή κίνηση της σκεδίας...

— 'Αχ! δόξα σοι ή Θεός! Νά σάς πῶ τέτοιο ταξίδι κάλλιο να μου λείπη! — φώναξ' ή κυρία Σεβαστή, άνασαινοντας πιά σα φτάσανε πέρα.

— Πέντε λεπτά κάναμε, χριστιανή, και κανείς έτσι;

— Για μια στιγμή ή κόσμος μπορεϊ να χαλάση!

— Δόστε κάτι στους γέρους, για τον κόπο τους, και δρόμο!

'Ο δρόμος πέρ' απ' το Κανάλι, ως την Κόρινθο, δέν έχει τίποτις το άξιόλογο. Στο έμπασμα του καναλιού χτίστηκε ή Προσειδωνία, χωριουδάκι με λίγα σπίτια για τους έργάτες της εταιρίας και τα πρεπούμενα γραφεία. Παρέκει βουνά ξερά, γεμάτα γκρεμούς, λοζοκομμένα για το δρόμο, που θυμίζουνη λίγο την Καστέλλα του Φαλήρου. Κοντά στην Κόρινθο χωράφια με καλαμπόκια και μπουστάνια. 'Ο άμαξωτός δρόμος σταυρώνεται με το σιδηρόδρομο και

μπρός στην Κόρινθο περνάει δίπλα πο το σταθμό της, μεγάλο, κεντρικό σταθμό, μ' άποθήκες για βαγόνια και μηχανές. Η Νέη Κόρινθος έχει καλούς δρόμους και κάμποσα όμορφα σπιτάκια, όπως λέν 'Αθηναίικα, μά δίχως τάξη και γούστο δώθε κείθε ριμμένα μαζί με χωριατόσπιτα. Οι φίλοι μας περάσανε τη δεντροφυτεμένη πλατιά της, βγήκαν κάτω στην άκρογαλιά, όπου καμαρώσανε π' άγνάντια τον άγαπημένο τους Κάβο, και τραβήξαν ύστερα το δρόμο της Παλιές Κόρινθος. 'Ο δρόμος αυτός περνάει μέσ' από τ'άμπελια κ' ή ματιά σου άναπαύεται στην κατπράσινη κείνη θάλασσα: ξεπιτσιούται μέσ' στ' άμπέλικα τα κλήματα; φουντωτά, φουντωτά, στη σειρά βλαμένα, σαν κοπελλούδες ή μορφοχτενισμένες στο χορό. Δέν είναι τα φράγκικα κλήματα, τα κίτρινα, τα ροζοστιάρικα, που μαρναίνε τη θωριά τους ή περονόσπαρος κ' ή φυλλοζήρα: έχουνη τη όροσιά τῶ βουνού μας, τη ζωνράδα του ήλιου μας, τη λεβεντιά, θάρρους, των παλλικαριών που τα τρυγάνε! Δές τα κείνα τα γερά κλήματα, τα πλατύφυλλα, που σηκώνονται σα δεντράκια, κρεμνώντας κάτω κατασφύρος βλαστούς και σε κάθε τους κλαράκι κρύβοντας κ' ένα λιανόρρωγο σταφύλι: είναι ή κεχλιμπέρνια μας σταφίδα, το καμάρι του

— Δέν πρέπει, έλεγε δ ένας, νάπελιζόμεσθε, φίλε μου. Θυμήσου πώς στην εποχή του Μεγάλου Αλεξάντρου δ Έλληνισμός κατάκτησε δλόκληρο τόν κόσμο... Γιατί νά μήν ξαναγίνει τό ίδιο θύμα καμιά μέρα ;

— Έχεις δίκιο. Οί αιώνες αντιγράφουν άλλήλους !... παρατήρησε δ δεύτερος, ροφώντας μ' ένθουσιασμό τό ένθιμο αυτό ραλί.

Και κάποιος τρίτος πού βάζει πλάι τους και τούς άκουγε, συλλογίστηκε :

— Θεός σωρώς' τονε τό μακαρίτη, μά στην εποχή του ουτε Έγγλέζικοι στόλοι υπάρχουν, ουτε Βουλγάρικες λόγχεσ.

ΑΚΥΡΩΘΗΚΑΝΕ οι εξετάσεις των Ευελπίδων κα ξαναγι κανε καινούριες. Για ν' άκυρωθούνε, πάει νά πει πώς εφτανε σωστά τά παράπονα των παιδιών πού άποκλειστήκανε, πώς οι καθηγητές φερθήκανε μεροληπτικά, και πώς τό Ύπουργείο θά πείστικε για δλ' αυτά και γι' αυτό τις άκύρωσε.

Καλά δλ' αυτά. Μά δέν έπρεπε νά τιμωρθούν και κείνοι πού έκδικήσανε, για νά πάψει πιά επιτέλους κι αυτή ή άηδία, νά γίνονται διαγωνισμοί κ' εξετάσεις και ν' άκυρώνονται δλοένα γι' άδειες και μεροληπτικές ;

ΚΥΡΙΑ Θεοτόκη, νά ζήσεις, δώσε πιά τό Ύπουργείο της Δικαιοσύνης στον κ. Λομπάρδος πού του τόταξες, νά βρούμε πιά και μεις οι Έσσομοί την ήσυχία μας !

Κάθε λίγο και λιγάκι, κάτω από μιά σοβαρή εδδηση, πώς πήρε δηλ. ή Αυστρία τή Βοσνία, πώς έγινε ή Βουλγαρία Βασίλειο ή πώς κήρυξε ή Κρήτη την ένωση της, θά διαβάσουμε με παχιά ψήφια τοπωμένη και την ένθική εδδηση πώς γίνεται ή δέ γίνεται ή ποτε γίνεται δ κ. Λομπάρδος Ύπουργός. Μά είναι κατάσταση αυτή, για δνομη του Θεού, δ κόσμος νά καίγεται και μεις νά μήν αλλάζουμε γαβά ;

ΜΙΑ εδδηση σπουδαία έκτό τούς «Καιροί» της περασμένης Τετάρτης :

«Ο Έτερος των επίθεωρητών κ. Σκελλάριος επιστρέφων έκ Αριστίας όπου μετέβη δι' άνακρίσεις, θά μεταβή εις Ύδρα προς ένέργειαν άνακρίσεων κατα τού έκεί σπυλάργου κ. Σουρέα (Κώστα Παρρησιού) μαλλιαρίζοντας ως γνωστόν κατα τρόπον επίσημον διή τούς μαθητάς».

Η έξωφρενική αυτή εδδηση μπορούσε νά τελιώνει κ' έτσι :

«Μετά την Ύδραν δ Έτερος των επίθεωρητών κ. Σκελλάριος θά μεταβή εις Παρίσιον, όπως ένεργήσεται, έντολη του κ. Ετάη και του κ. Πάπ, άνακρίσεις κατα τού έκεί καθηγητού κ. Ψυχάρη μαλλιαρίζοντας επίσημως και διδάσκοντας, ως γνωστόν, εις τούς Γάλλους σπουδαστάς της «Σχολής των ζωντανών Ανωτολικών γλωσσών την ζώσαν γλώσσαν και ουχι την τεταρτιευμένην και έναποθηκευμένην έν ταις επίσημοις νεκροθήκαις, εφτινες καλούνται «διδασκτικά προγράμματα» του Έλλ. Ύπουργείου της Παιδείας. Κατ'

αύθεντικην άνακρίωσιν, και των δύο τούτων, των κ.κ. Ψυχάρη και Σουρέα, ή θέσις είναι επισφαλής».

ΕΙΛΑΜΕ και τόν «Κόπανο» της Σμύρνης, τή βδομαδιατική σατυρική εφημερίδα πού τή βγάζει δ φίλος Γ. Ι. Αναστασιάδης, δ «Θεατής» δηλ. της «Ημερησίας», πού τά χρονογραφήματά του, γιομάτα κρίση κ' έξυπνάδα, τούχουμε δώσει μιά από τις πρώτες πρώτες θέσεις στη Σμυρνιώτικη δημοσιογραφία. Ο «Κόπανος» (τό 5ο φύλλο του εδδαμε) μάς άρσε πολύ ένα μάλιστα έκθ. άκι του «Αναλογίσε», τό τυπώνουμε σ' άλλη σελίδα. Έχουμε όμως νάν του παρατήρησε και κάσι φιλικά' στις δυδ πρώτες σελίδες του τυπώνει ένα σατυρικό ποίημα του Τοζότη πού θυμίζει παραπολύ Σουρή. Και δέν κννει. Και θάν τό ξερεί πολυκαλά δ «Κόπανος» πώς δ,τι πρῶτα θυμίζει και άλλο δμοιο ποιήματα πρωτήτερα, ξεπέφτει όση άξια κι άν έχει τή χάνει, και μένει μόνο για χλωμή απομίμηση. Τι σημασία λ. χ. θζχει και τί θά προσέσει στον άγωνα, νά βγει ένα άλλο φύλλο στη Σμύρνη, στη Μυτιλήνη ή στη Χίο σαν τό «Νουμά ;» Ο κόσμος πού θάν τό διαβάσει, πάντε τό «Νουμά» θά θυμάται και θά λέει :

— Ποιά άνάγκη νά βγει κι αυτό ;

Πρωτότυπα πράματα νά μάς δώσετε, δικά σας γούστα, δική σας δουλιά. Νά, τί καρτερούμε από σας τούς Τουρκομερίτες συναγωνιστάδες μας, τώρα πού φύσηξε κάσι άγερράκι λευτεριάς στον τόπο σας, τώρα πού ή σκέψη και ή ένέργεια σπάσανε τις βαριές αλυσίδες τους. Ίσαμε τώρα εφτανε τό στόμα σας σφαλοσιμένο, εφταν ή ένέργειά σας σκλαβωμένη. Τώρα πέτανε πιά αυτά κι όμπρός ! Όχι αντιγραφές και καρικατούρες κεινώνε πού γίνονται δώ. Πρωτοτυπία δώστε μας, γιατί πρωτοτυπία δυφάμε.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ο ΑΛΛΟΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ

Την περασμένη Κεριακή τό πρωί άντάμωσα στο δρόμο τό Μαιτσούκο. Φίλος μου παλός και οικογενειακός μου φίλος. Και τόν ειχα πειροάξει τις προάλλες χοντρά στο «Νουμά»

— Δουλεύω και γώ, μωρέ ! Τι έχεις μαζί μου ; μου φάνηξε γελιστός, αφίγγοντάς μου γκαρδιακά, δηλ. Μαιτσούκικα, τό χέρι.

Τίποτα, Σπύρο. Δέ μου άρέσει δ τρόπος της δουλιās σου. Μιλῶς πολύ, κουβεντιάζεσαι πολύ και φουσκώνεις τόν κόσμο με λόγια και με άερα. Κάνεις άκόμα κ' ένα ήλιο, πολύ μεγάλο, κακό. Μιθαίνεις στον κόσμο τόν εύκολο πατριωτισμό. Αμα δώσετε πέντε δέκα δραχμές για τό στόλο ή για νά γοραστούνε κανόνια, κάνετε τό χρέος σας και μπορείτε πιά νά ήσυχάζετε. Αυτό τούς μαθαίνεις, θεο-

Μωριά ! Δέστε κείνα παρέκει τά χαμηλότερα μά πιό φουντωμένα, πού γέρνουν κάτω τά κλαριά τους, σα νά θένε νά κρύψουν στη γη τό θησαυρό πού γεννήσανε' είναι οι ντροπαλοί ροδτέες μας, τά ζαχαρένια ραζακία, τά μοσχομυριζμένα μας άγνούλατα... Κι αδερφομένες με τα κλήματα οι σουκιές πανου στα χαντάκια φυτεμένες, ίσκιώνουνε των άμπελιών τις άκρες, χύνοντας τριγύρω την παράξενη μυρουδιά τους. Στη μέση των άμπελιών μικρά σπιτάκια χωριάτικα, πού και πού κανένα καλύτερο χωραίτη νοικοκύρη. Η άμαξα, με τούς φίλους μας σταθιασε σ' ένα μέρος πολύ όμορφο. Οί σουκιές από πάνω τους άπλώνανε τά κλωνάρια, φρετωμένα σύκα, σκαστά, μεγάλα, βασιλικότυκα. Ο τσιντζίκας, μίς' στα φύλλα κρυμμένος, άποχαριετούς' άποσταμένχ τις ύστερες αντιφωγγίες του ήλιου, πού πέρα στη θάλασσα βασίλειε. Στο πλάγι τους άπλωνότανε τό καλύτερο άμπέλι της επαρχίας, όπως ή άμαξας τούς έλεγε. Πήγαινε κάτω και κάτω, εφτανε στη θάλασσα, έχοντας στη μέση έν' άρχοντόσπιτο. Οί σκύλοι του ριχτήκανε νά τούς φάνε και με τις φωνές πετάχτηκ' όζω ένας μεσοκόπος φουστανελλας, τάφεντικου δ κολλίγας..

— Άγρια σκυλιά έχεις πατριώτη — τούπε δ

γιατρός για νά πιάσι, κουβεντα.
— Άμ άγρια τά θέμε δώ στην έξοχή, νά μήν πατούνε κλέφτες.
Κ' έχετε δώ κλέφτες.
— Δέν έχουμε δά μά ή φόβος φιλιάει τά έρμα!
— Δό σου είναι τό χτήμα ;
— Νζτανε δικό μου τί άλλο ήθελα ! Κολλιγιά τόχω με τόν κύρ Φιλιππίδη τόν πικραλή. Ό,τι βγάνουμ' από σταφίδα, σικκ, κρασί, σταφύλια, θά πάρω γώ τό τρίτο κι αυτός τάποδέλοπα.
— Και τό δουλεύεις σύ μ' έξοδά σου, χωρίς μιστό ;
— Άμή ;
— Άδικο πρῶτα ! Έ ! τώρα φέρε μας σε παρακαλώ κένα δυδ όκάδες σουλτανίνα και σου την πλερώνω...
— Τζάχω δοσμένα τά σταφύλια, δέν έχει λιανοπούλημα...
— Δυδ όκάδες δά θά βρεθούνε, δέν μπορεί κανεις νά σου μιλήτη...
— Δέν μπορώ... είναι δώ τζφεντικό μου...
— Έ ! δός τα μας έτσι, αδερφι, ζένοι, μουσαριίοι σας είμαστε...
Ο κολλίγας γύρισε τις πλάτες μουγγός, κατα

μποίχη, δίχως νάν τό καταλαβαίνεις. Στα ύστερα, μιλῶς για Νέυ γεννεά και πιώνεις και βαφτίζεις μ' αυτό τό βαρό έπίθετο μιά πειροβολιχία πού θάγοραστει με τούς παράδες πού μαζώνεις, βγάζοντας λόγους δεξιά, ξεβρά... Αθρώποι μάς χρειάζονται, Σπύρο, αθρώποι και ή άφεντιά σου ξεχασαι και μάς τσαμπουνῶς για κανόνια...

— Αθρώποι, νά ! — φώναξε καταμεσις στο δρόμο, — αθρώποι !... Έχεις δίκιο. Πρέπει νά γενοῦμε αθρώποι, γιατί δέν είμαστε άκόμα αθρώποι !... Έγώ, πού με βλέπεις, δέκα χρόνια τώρα ταξιδεύω πάνου στις προόλπες !..

— Μάλι τις φαγλαταρίες σου άρχίνησε, Σπύρο..

— Όχι, βρε παιδί ! Σου μιλάω αληθινά, με πόνου...

Και με τράβηξε μέσα σ' ένα μαγαζι. Κι άρχίνησε νά μου ξεμνοτερείειαι. Και μου άνοιξε την ψυχή του. Και μ' άφισε νά βοητήσω μέσα σ' οτήγη και νά βρω τό ξετίμητο μαργαριταράκι — ένον άλλου δηλ. Μαιτσούκα, όχι λογά και κάπως θεατρικό και κάπως επιπόλαιο, αλλά τόν έξωτερικό αθρώπο, τό βαθύ και τό στοχαστικό, πού θέλει νά κρατάει κι αυτός κάποιον σταυρό στον όμο του κι άνεβαίνει τό Γολγοθά του, δουλεύοντας για μιά ιδέα τρανή κ' ένγενικιά.

— Α τούς μιλάω για κανόνια, γιατί άκόμα ή ψυχή τους δέν ξεκόλλησε από τά ματαγόρια και τά καρνοφύλλα των Είκοσιένα. Όπλα λαχταράτε ; Νά, δπλα ! Μά μόλις τούς συνεπάρω και τούς βγάλω από τόν έαυτό τους και τούς σηκώσω κάπως άψηλότερα, τούς πετάω την μπόμια, τούς λέω τό μυστικό. Τά κανόνια, μωρέ, σκουριάζουνε, όσο δέν έχουνε αθρώπους νάν τά συντηρήσουνε. Δουλιά, δουλιά ! Σας μιλάω για κανόνια, κι όμως με βλέπετε φορτωμένους αλέτρι. Αλέτρι μάς χρειάζεται. αλέτρι νά δογγόσουμε τη γης και την ψυχή μας. Έργα κι όχι λόγια. Τά λόγια και οι λόγοι θιαφτήκανε στα 9' στις Θερμοπέλες. Σεχάστε τα και ζυτηήστε πιά. Σεχάστε τις Βυζαντινές πορφύρες. Την πορφύρα των Κομνηνών και των Παλαιολόγων στα μίγουνιά σας νά την ξεχτε, με την τιμία νοκκιλίνα πού χαρίζε στα μάγουλι ή δουλιά !

Κάτου τό Ψέμα της Ζωής, βυζάχτε την Αλήθεια...

Ναί, την Αλήθεια βυζάχτε, γιατί ή Αλήθεια μοναχά θά μάς κάνει αθρώπους, ή Αλήθεια θά κάνει τό Έθνος μας μεγάλο και τιμημένο...»

τό σπίτι πηγαίνοντας, και τά σκυλιά σά λυσταμένα ριχτήκανε στις ρόδες σαν ξεκίνητε τζμαζι. Λές και καταλαβανε κι αυτά πώς οι ζένοι κντι ζητήσανε !

Ο' νά χαθής ; γκιδούρι ξεστρωτο ! — εφώκ' ή γιατρός του χωραίτη, με την άγριοφωναρία του...

— Καυγάδες θερχίζουμε τώρα, γιατρέ !

— Μωρ' άκους έκ ή νά σκαθίμε τούση ώρα στο ρημαδι του, νά του γλυκομιλήσουμε, του σιχαμένου, και νά φερθ' έτσι ! Άχ ! κακόμοιρα νητικ μας !

Δέν έχεις δίκιο, κφέντη ! ειλ' ή άμαξας πκίροντας τό λόγο πάνω του — Στην Κόρσο είναι φιλότιμος ή κόσμος και φιλόξενος, μήν κοιτάς πού βρέθηκε τούτο τό ρημακι ! Κι αυτός κι ή κφέντης του εν' άφωρισμένη, τους ξερούμε γώ στεναχωρηθηκα πού του ζήτησες σταφύλια μά δέν πρόφτασα νά σε υποδίσω. Και ξερείς γιατί σ' κρηθήκε νά πουλήση ;

— Γιατί ;

— Γιατί ντρέπεται νά πάρη λεφτά και λυπότανε πάλε νά δώσ τζάμπα τά σταφύλια !

— Μά βέβαια, γι' αυτό τόκανε ! Μωρ' αυτός ήθελε ζύλο !

— Σε καλό σου, γιατρέ μου !